

Kuģu un gaisa kuģu apgāde

Publicēts: 22.09.2022.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 9.oktobra Regulas (ES) Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – SMK, [Savienības Muitas kodekss](#)),

Komisijas 2015.gada 28.jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (turpmāk – DA, [Deleģētā regula](#)),

Komisijas 2015.gada 17.decembra Deleģētās regulas (ES) 2016/341, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.952/2013 attiecībā uz pārejas noteikumiem, kurus paredz attiecībā uz konkrētiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, ja attiecīgās elektroniskās sistēmas vēl nedarbojas, un groza Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/2446 (turpmāk – TDA, [Pārejas perioda Deleģētā regula](#)),

Komisijas 2015.gada 24.novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – IA, [Īstenošanas regula](#)),

Ministru kabineta 2020.gada 11.augusta noteikumu Nr.503 "[Muitošanas kārtība kuģa un gaisa kuģa apgāde](#)" (turpmāk – MK noteikumi Nr.503)

vispārējos muitas procedūru piemērošanas nosacījumus un noteikto kārtību.

Īpašas prasības jāievēro, piegādājot gaisa kuģu vai kuģu vajadzībām Savienības preces:

tām jābūt atbrīvotām no PVN un akcīzes nodokļa (vai ar nodokļa 0% likmi);

jābūt pieejamam apliecinājumam par preču piegādi gaisa kuģim vai kuģim. Šo apliecinājumu izmanto kā pierādījumu preču izvešanai no Savienības muitas teritorijas, lai piemērotu atbrīvojumu (vai nodokļa 0% likmi) no PVN vai akcīzes nodokļa. Muitošanas procesā gaisa kuģa vai kuģa galamērķim nav nozīmes.

Gaisa kuģa vai kuģa vajadzībām piegādātās preces nav parasts eksports, tāpēc attiecībā uz tām nepiemēro standarta eksporta procedūru. Tomēr eksporta deklarācija ir jāiesniedz un jānokārto visas ar eksporta procedūru saistītās formalitātes.

(SMK 269.panta 2.punkta c) apakšpunkts un 3.punkts)

Tādējādi, piegādājot gaisa kuģiem vai kuģiem Savienības preces (neatkarīgi no preču iedalījuma – krājumi, rezerves daļas, aprīkojums – un galamērķa), ir jāiesniedz eksporta deklarācija saskaņā ar vispārīgiem muitas procedūras piemērošanas noteikumiem.

(SMK 158.-195.pants)

Tiek uzskatīts, ka kuģiem un gaisa kuģiem piegādātās preces, kas atbilst minētajām īpašajām prasībām, ir atstājušas Savienības muitas teritoriju, ja:

ir apliecinājums, ka tās ir iekrautas kuģī vai gaisa kuģī un pēc pieprasījuma ir pieejamas muitas amatpersonām, neatkarīgi no gaisa kuģa vai kuģa galamērķa;

eksporta deklarācija ir noformēta.

Minētā nosacījuma mērķis ir nodrošināt pierādījumu par preču iekraušanu gaisa kuģī vai kuģī un par to tālāku izvešanu no Savienības muitas teritorijas.

Apgādājot kuģi vai gaisa kuģiar krājumiem, kam ir ārpussavienības preču statuss, reeksportu vai muitas procedūru piemēro šādā kārtībā:

ja kuģis vai gaisa kuģis atstāj Savienības muitas teritoriju, ārpussavienības precēm piemēro reeksportu vai muitas procedūru – tranzīts. Persona kā papildu informāciju par piemērotā reeksporta vai muitas procedūras – tranzīts – atbilstību iesniedz uzraudzības muitas iestādē dokumentu, kas apstiprina, ka kuģis vai gaisa kuģis atstās Savienības muitas teritoriju, vai apliecina to ar uzrakstu uz iesniegtajiem pavaddokumentiem;

ja kuģis vai gaisa kuģis neatstāj Savienības muitas teritoriju vai preces patērē Savienības muitas teritorijā, ārpussavienības precēm piemēro muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā.

Apgādājot kuģi vai gaisa kuģi ar ārpussavienībasaprikojumu un rezerves daļām, tām piemēro muitas procedūru, ņemot vērā kuģa vai gaisa kuģa valstisko piederību:

ja Savienības kuģim vai gaisa kuģim piegādā aprikojumu un rezerves daļas, kurām ir ārpussavienības preču statuss, piemēro muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā;

ja ārpussavienības kuģim vai gaisa kuģim piegādā aprikojumu un rezerves daļas, kam ir ārpussavienības preču statuss, piemēro reeksportu vai muitas procedūru – tranzīts.

Standarta muitas deklarācijas (elektroniskas deklarācijas)

Eksporta un reeksporta deklarāciju, kā arī reeksporta paziņojumu iesniedz Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (turpmāk – EMDAS) Eksporta kontroles sistēmā, importa muitas deklarāciju – EMDAS Importa kontroles sistēmā un tranzīta muitas deklarāciju – EMDAS Tranzīta kontroles sistēmā.

Mutiska eksporta deklarācija

Eksporta deklarācijas mutiski var iesniegt par komerciālām precēm, kuru vērtība nepārsniedz 1000 EUR un kuru neto svars nepārsniedz 1000 kg, kā arī uz precēm neattiecas ierobežojumi un aizliegumi.

(DA 137.panta 1.punkta "b" apakšpunkts, 142. pants)

Mutiskās deklarēšanas gadījumā persona, kas veic kuģa vai gaisa kuģa apgādi, noformē preču pavaddokumentu (pavadzīmi).

Vienkāršotas muitas deklarācijas (vienkāršotā deklarēšana un ieraksts deklarētāja reģistros)

Kuģu un gaisa kuģu apgādē var izmantot muitas vienkāršojumus – vienkāršoto deklarēšanu un ierakstu deklarētāja reģistros. Vienkāršojumu izmantošanai jāsaņem muitas atļauja.

Ja ir sniegta vienkāršota deklarācija vai piemērots ieraksts deklarētāja reģistros, deklarētājs atļaujā noteiktajā termiņā kompetentajā muitas iestādē iesniedz papildu deklarāciju, kurā ir dati, kas vajadzīgi standarta eksporta vai importa deklarācijai.

(SMK 167.panta 1.punkts)

Eksporta deklarācija, reeksporta deklarācija

Noformējot eksporta vai reeksporta deklarāciju,

8.ailē (Saņēmējs) norāda:

- kuģim – kuģa nosaukumu, kuģa īpašnieka kompāniju;
- gaisa kuģim – gaisa kuģa īpašnieka kompāniju.

ja 17.a. ailē "Galamērķa valsts" tiek norādīts kods QQ (krājumi un rezerves) vai QR (krājumi un rezerves Kopienas iekšējai tirdzniecībai), tad 1.a. ailē "Deklarācija" ir jānorāda CO;

ja 17.a. ailē "Galamērķa valsts" tiek norādīts kods QS (krājumi un rezerves tirdzniecībai ar trešajām valstīm) vai QV (valstis un teritorijas, kas nav norādītas saistībā ar ES iekšējo tirdzniecību), tad 1.a. ailē "Deklarācija" ir jānorāda EX.

Par precēm, kas tiek nogādātas kuģos un gaisa kuģos ostās vai lidostās un kas paredzētas (cilvēku un iekārtu) patēriņam attiecīgajā kuģī un gaisa kuģī, var izmantot vienkāršotus Kombinētās nomenklatūras (KN) kodus:

9930 24 00 – KN no 1. līdz 24.nodaļas preces;

9930 27 00 – KN 27.nodaļas preces;

9930 99 00 – citur klasificētas preces.

Muitas iestādē iesniedz reeksporta paziņojumu gadījumos, ja kuģa apgādei paredzētās preces:

tiek pārkrautas no viena kuģa uz citu;

izved atpakaļ tieši no brīvās zonas;

izved atpakaļ tieši no pagaidu uzglabāšanas vietas.

(SMK 270.panta 3.punkts)

Izvešanas kopsavilkuma deklarācija

Tiesiskais regulējums nosaka atbrīvojumu no pienākuma iesniegt izvešanas kopsavilkuma deklarāciju par precēm, kuras piegādā, lai tās kā daļas vai piederumus iebūvētu kuģos vai gaisa kuģos, preces kuģu vai gaisa kuģu dzinēju, tehnikas un cita aprīkojuma darbināšanai, kā arī pārtikai un citi priekšmetiem, ko paredzēts patērēt vai pārdot uz kuģa vai gaisa kuģa.

(DA 245.panta 1.punkta o) apakšpunkts)

Importa deklarācija muitas procedūrai – laišana brīvā apgrozībā

Noformējot importa deklarāciju laišanai brīvā apgrozībā kuģa vai gaisa kuģa apgādei ar precēm:

datu elementā (turpmāk - d.e) 3/16, (Importētājs) norāda komersantu (nosaukums, adrese, EORI numurs), kas pārdod preces kuģa/ gaisa kuģa kompānijai un izlaiž tās brīvā apgrozībā, piemēram, apgādes kompāniju;

d.e. 3/27 (Pircējs) tiek norādīta kuģa/ gaisa kuģa kompānija, kurai preces tiek piegādātas. Pircēja identifikācijas numurs (EORI) nav obligāti norādāms.

Ja d.e. 3/16, (Importētājs) tiek norādīta apgādes kompānija (piemēram, bunkurētājs), saistība ar kuģošanas kompāniju ir pierādāma ar pirkšanas-pārdošanas dokumentu un papildu pilnvarojums nav nepieciešams.

Savukārt, ja komersants kā deklarētājs pārstāv apgādes kompāniju (bunkurētāju), tad starp minētajām personām tiek noformēta pilnvara par muitas formalitāšu kārtošanu.

Par muitas noliktavu atļauts izmantot kuģi-bunkurētāju, ja ir saņemta atļauja muitas noliktavas darbībai. Novietojot bunkurētāju kuģī ārpussavienības preces, jāpiemēro muitas procedūras – uzglabāšana muitas noliktavā – paredzētie nosacījumi un jāveic attiecīga preču uzskaitē.

Ja kuģi-bunkurētāju izmanto tikai kā transportlīdzekli un degviela tajā netiek uzglabāta, atļauja muitas noliktavas darbībai nav nepieciešama.

Ja kuģa apgāde tiek veikta, izmantojot kuģi-bunkurētāju, ko izmanto kā transportlīdzekli, uzglabāt degviela tajā nedrīkst, un gadījumos, ja viss degvielas daudzums netiek piegādāts kuģim, degvielas atlikumam piemēro attiecīgu muitas procedūru.

Kuģu apgāde tiek noformēta Starptautiskajā kravu loģistikas un ostu informācijas sistēmā (turpmāk - SKLOIS).
(MK noteikumu Nr.503 II un III nodaļa)

Personām, kuras veic kuģu apgādi, jāvēršas VSIA "Latvijas Jūras administrācija" piekļuves tiesību saņemšanai darbam SKLOIS.

SKLOIS turētāja kontaktinformācija:

VSIA "Latvijas Jūras administrācija", Trijādības iela 5, Rīga, LV-1048, lja@lja.lv

Mājaslapas sadaļa par SKLOIS - <https://www.lja.lv/SKLOIS>

Jautājumos par sistēmas lietošanu jāsaazinās ar SKLOIS uzturēšanas daļu: tālruņa numurs - [+371 67062120](tel:+37167062120); e-pasta adrese - helpdesk@sklois.lv

Jautājumos par lietošanas līguma slēgšanu aicinām sazināties ar SKLOIS juriskonsultu, tālruņa numurs: [+371 67062127](tel:+37167062127).

Dokumentu iesniegšana muitas iestādei SKLOIS darbības pārtraukuma gadījumā

Ja no SKLOIS palīdzības dienesta helpdesk@sklois.lv ir saņemts paziņojums par SKLOIS nepieejamību, līdz sistēmas darbības atjaunošanas brīdim var tikt izmantots atkāpšanās kārtības viens no dokumentu iesniegšanas veidiem (norādīti prioritārā secībā).

Dokumentus iesniedz uzraudzības muitas iestādē, kuras kompetencē ir vieta, kur preces tiek uzrādītas:

[Elektroniskajā deklarēšanas sistēmā \(EDS\)](#) izvēlas Sarakste ar VID, Rakstīt jaunu vēstuli, sadaļā Kategorija norāda attiecīgo adresātu – muitas kontroles punktu;

ja nedarbojas EDS, ar drošu elektronisko parakstu parakstītus dokumentus nosūta muitas kontroles punktam pa e-pastu:

- Rīgas brīvostas MKP – mkp.0210@vid.gov.lv,
- Ventspils ostas MKP – mkp.0311@vid.gov.lv
- Liepājas ostas MKP – mkp.0411@vid.gov.lv;

muitas kontroles punktā klātienē.

Pēc SKLOIS darbības atjaunošanas jānodrošina atkāpšanās kārtības laikā iesniegto dokumentu noformēšana un iesniegšana SKLOIS.